Ongevraagd advies van de leden Bas van Vliet (Méérbelangen) en Frans van Vliet (VVD) van de Stadsdeelcommissie Oost inzake Binnenhavengeldverplichting op IJburg

Het is vanwege (1) de verschillende definities, (2) de gebruik van het water (3) en het niet in openbaar toegankelijke kades liggen van IJburgse boten, slecht uitlegbaar dat IJburgers vignetplichtig/havengeldplichtig als zij slechts het binnen de Amsterdamse gemeentegrenzen gelegen gedeelte IJmeer bevaren.
De vignetregeling is evenwichtiger en consistenter wanneer het IJmeer, wordt gerekend tot ‘ haven’ waarvoor volgens art 2 van de Binnenhavengeldverordening Pleziervaart de vignetplicht niet geldt.

De stadsdeelcommissie adviseert daarom om:

- In artikel 1 sub e waarin “haven” als bedoeld in art 2 van de BHG (waarvoor de vignetplicht niet geldt) is gedefinieerd, na “ Het IJ, het Buiten IJ “ toe te voegen: “ het IJmeer” waardoor ook geen vignetplicht geldt voor boten die in het IJmeer liggen of varen.

Preadvies: ONTRADEN

De verplichting om Binnenhavengeld te betalen ontstaat zodra een pleziervaartuig door het openbaar water van Amsterdam vaart of daar afmeert, ongeacht van welk water een vaartuig doorgaans gebruik maakt.

Alleen voor pleziervaartuigen die in gepacht water liggen, vervalt de verplichting om BHG te betalen. In dat geval is er namelijk geen sprake van ‘openbaar water’. Als een pleziervaartuig aan een gepachte steiger ligt, dan heeft de eigenaar een plek aan een steiger gepacht, maar het pleziervaartuig ligt dan nog steeds in het openbaar water.

Op de kaart behorende bij de Verordening op het Binnenwater 2010 (afbeelding 1) is duidelijk te zien waar de grenzen liggen en in welke gevallen Binnenhavengeld moet worden betaald. Het wijzigen van de definitie van de Haven en het ter discussie stellen van de grenzen is geen optie daar dit niet past bij de doelstelling van de Haven. De Haven richt zich namelijk op internationaal scheepvaartverkeer en daar past geen verstedelijkt gebied bij.

Gezien bovenstaande ontraadt B&W daarom aanneming van dit voorstel.

Achtergrond
In het advies van de Stadsdeelcommissie zijn nog een aantal zaken puntsgewijs benoemd. Hieronder wordt door middel van een Q&A daar een korte toelichting op gegeven:

Q: Er wordt in de Binnenhavengeldverordening Pleziervaart 2020 geen definitie gegeven van ‘gemeentewateren”.
A: Gelet op de andere definities in de Binnenhavengeldverordening Pleziervaart 2020 wordt hiermee aangesloten bij de definitie van “openbaar water”.

Q: Omdat het gaat om de heffing van “Binnenhavengeld” voor de pleziervaart zou aansluiting kunnen worden gezocht bij Verordening op het binnenwater 2010. In art. 1.1.1. sub b is binnenwater gedefinieerd als: “al het openbare water dat niet tot de Haven behoort’. Wat ‘ haven’ is wordt niet gedefinieerd.
A: Het begrip Haven wordt gedefinieerd onder artikel 1 sub e van de Binnenhavengeldverordening 202o. Hierin is opgenomen dat de “haven”: het IJ, het Buiten IJ, het Noordzeekanaal en het Amsterdam-Rijnkanaal is en alle daarop uitkomende wateren tot de begrenzing zoals weergegeven op de kaart behorende bij de Verordening op het Binnenwater 2010 (afbeelding 1). Dit betekent dat de verplichting om binnenhavengeld te betalen geldt voor alle pleziervaartuigen die afgemeerd liggen in Amsterdam. Alleen “de haven” is

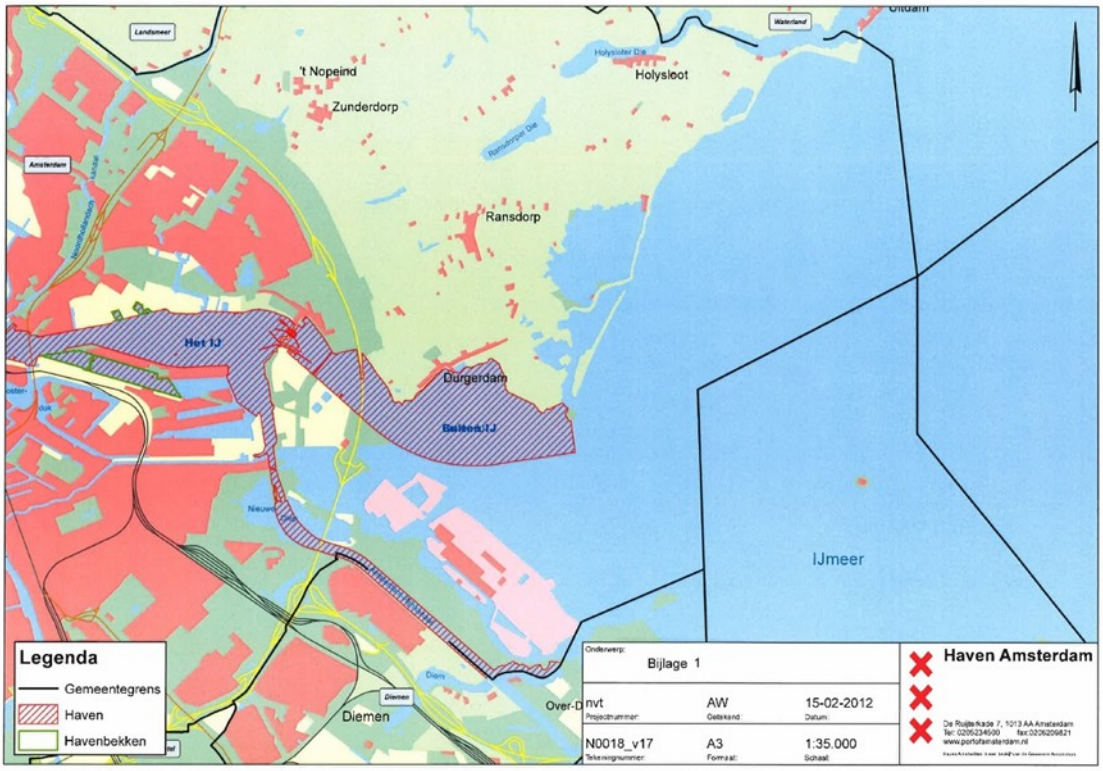

uitgezonderd. Volgens de kaart valt IJburg niet onder “de haven”.
Afbeelding 1

Q: De formulering van art. 2 BHG is zodanig ruim dat de vignetplicht ook zou gelden op buiten de 'bebouwde kom' gelegen gedeelten van de gemeentewateren zoals het IJmeer. De bepaling is dan ook onlogisch en lijkt onbedoeld een vergunningplicht voor gebruik van de wateren rond IJburg (buiten de sluizen van IJburg) in het leven te roepen.
A: Het betalen van Binnenhavengeld geldt voor al het openbaar water in Amsterdam. Dit heeft ook betrekking op de randen van Amsterdam. Overigens geldt de verplichting om Binnenhavengeld te betalen al jaren, ook op IJburg.

Q: Het water rond IJburg is onvergelijkbaar met het Binnenwater van het centrum van Amsterdam en is volgens de definitie uit de Waterwet zelfs Buitenwater. Het Buitenwater rond IJburg is grotendeels zeer ondiep en valt droog als er een sterke wind staat. Waternet, Rijkswaterstaat en Port of Amsterdam beschouwen het water rond IJburg als Buitenwater en hebben de afgelopen 15 jaar in diverse uitingen aangegeven dat boten rond IJburg niet vignetplichtig zijn.
A: Gezien de definitie valt ook dit onder "openbaar water". Het is immers water dat binnen de gemeentegrenzen van Amsterdam ligt en met enige beperking voor het publiek bevaarbaar of anderszins toegankelijk is. De waterwet ziet op waterkwantiteit en waterkwaliteit alsmede waterkering. Er is dus geen relatie met het al dan niet belastingplichtig zijn op het binnenwater in verband met het gebruik van het water als vaarwater.

De gemeente gaat wel op korte termijn over de vignetplicht in gesprek met het stadsdeel, Rijkswaterstaat, Waternet en de Haven, om te verduidelijken dat er Binnenhavengeld dient te worden betaald voor het varen of afmeren op het openbaar water van Amsterdam.

Q: Als ik een steiger pacht van de gemeente, betaal ik dan alsnog ook binnenhavengeld om bij mijn gepachte steiger aan te mogen meren?
A: Als een pleziervaartuig aan een gepachte steiger ligt, dan heeft de eigenaar een plek aan een steiger gepacht, maar het pleziervaartuig ligt nog steeds in het openbaar water. In dit geval is er geen sprake van gepacht water en blijft de verplichting bestaan om Binnenhavengeld te betalen.
Voor pleziervaartuigen die in gepacht water liggen, geldt er geen verplichting om Binnenhavengeld te betalen. Deze situatie is vergelijkbaar met pleziervaartuigen die in een jachthaven liggen. Als de eigenaar van een pleziervaartuig ook buiten het gepachte water wil varen en afmeren op het openbaar water van Amsterdam, dan kan de eigenaar een abonnementsvignet aanvragen, waarbij hij zal moeten aantonen dat hij in gepacht water ligt, door middel van het overleggen van een geldig erfpachtcontract. Als de eigenaar alleen wil varen en niet wil afmeren op het openbaar water van Amsterdam, kan worden volstaan met een doorvaartvignet. Dit is momenteel nog in ontwikkeling.

Q: De doelstellingen achter de vignetplicht kan moeilijk gelden voor IJburg. De meeste boten van IJburg varen vrijwel nooit door de Oranjesluizen naar de binnenstad en zorgen niet voor overlast. Voor IJburg is het IJmeer/Markenmeer het primaire vaargebied.
A: De gemeentegrens van Amsterdam, zoals is te zien op afbeelding 1 (de zwarte lijnen), loopt deels nog over het IJmeer. Dit houdt in dat ook deze booteigenaren zich bevinden op het openbaar water van Amsterdam. In dat geval geldt de verplichting om Binnenhavengeld te betalen. Het betalen van

Binnenhavengeld is een belasting en is er niet op gericht om overlast tegen te gaan. Middels het betalen van Binnenhavengeld draagt de pleziervaartuigbezitter bij aan onder meer de kosten die de gemeente maakt voor het onderhoud van kades, bruggen en sluizen in heel Amsterdam, waaronder IJburg.

Q: Elektrificeren is gezien het karakter van het IJmeer/Markenmeer niet realistisch, ook is er geen laadinfrastructuur voor elektrische boten in IJburg.
A: Het vastgestelde beleid is dat men o.a. in IJburg in 2030 uitstootvrij moet varen. Eind 2022 staat een evaluatie gepland, om te bepalen of extra maatregelen nodig zijn om aan de verduurzamingseisen voor de pleziervaart te voldoen. De beschikbaarheid van laadinfra is een belangrijk onderwerp van deze evaluatie, alsmede de haalbaarheid en betaalbaarheid.

Q: In november 2019 heeft de stadsdeelcommissie over de 'Nota Varen 2' het dagelijks bestuur geadviseerd om eerst duidelijkheid te scheppen over de vignetplicht op IJburg buiten de sluizen, informatie te geven aan booteigenaren alvorens tot eventuele handhaving over te gaan. Hoe komt het dat dit advies niet is meegenomen?
A: Het Dagelijks Bestuur van Stadsdeel Oost heeft in november 2019 inderdaad een advies uitgebracht naar aanleiding van de inspraak van de Nota Varen Deel 2. Zij hebben hierbij geadviseerd alvorens een vignetplicht in te stellen, dit te communiceren met de bewoners van IJburg. De vignetplicht is echter niet nieuw. Deze geldt al jaren voor al het openbaar water in Amsterdam. Dit is in de beantwoording naar het Dagelijks Bestuur van Stadsdeel Oost ook aangegeven. Daarnaast is er in de Amsterdam Krant van april 2021 aandacht besteed aan de verplichting tot het betalen van Binnenhavengeld. Deze krant wordt in heel Amsterdam verspreid.